

Metsäkeskus

22.9.2022

Luonnontuotteet, yrittäjätoiminnan mahdollisuudet

Suuseminaari, Ranua 22.9.2022

Helena Pahkala, yritysten asiakasneuvoja, Suomen metsäkeskus

Sisältö

- Luonnontuotteiden nykytila ja tulevaisuus (tulevaisuuskaatsaus)
- KSM-kysely
- Erikoisluonnontuotteet
- Suomen metsien raaka-ainepotentiaali
- Metsä- ja paikkatiedon sekä karttapalvelujen hyödyntäminen luonnontuotteiden talteenotossa

Luonnontuotealan nykytila ja tulevaisuus (potentiaali)

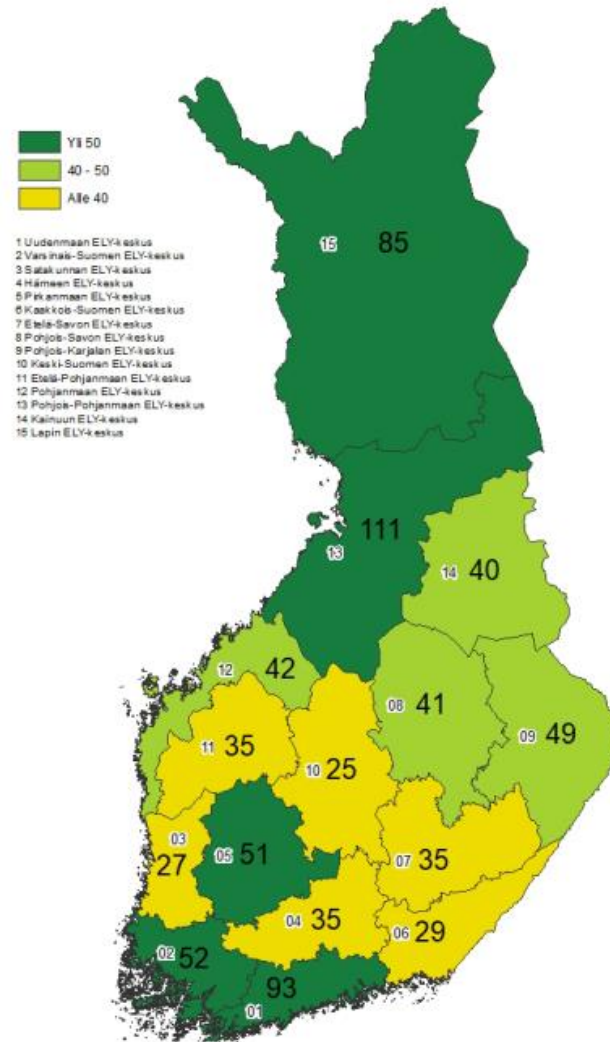

Luonnontuoteala

- Luonnontuoteala on kasvanut reippaasti viime vuosina Suomessa, alan kokonaisliikevaihto 2020 noin 780 miljoonaa euroa.
- Alan yrityksistä reilu 70 prosenttia on mikroyrityksiä, joista suurin osa työllistää yhdestä viiteen henkilöä.
- Erikoisluonnontuotteet kiinnostavat: Monen perinteisen elintarvike- ja juomavalmistajan arvioidaan tarttuvan lähitulevaisuudessa metsien raaka-aineisiin.
- Raaka-aineiden puhtaus etuna.
- Metsänomistajien kiinnostus lisääntynyt metsien monikäyttöön.
- Tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia erityisesti uusille innovatiivisille yrityksille. Esim. männyn kuori –case. -> kuitupuulle 50 prosentin arvonnousu.

- Luonnontuotealan yritykset Suomessa

Kuva 1. Luonnontuotealan yritykset ELY-keskuksittain vuonna 2021. Eniten luonnontuotealan yrityksiä löytyy Pohjois- ja Etelä-Suomesta. Lähde: ATV / Suomen Asiakastieto Oy. Työ- ja elinkeinoministeriö. TEM toimialaraportit 2021:6. Tulevaisuuden luonnontuoteala.

- [Tulevaisuuskatseaus: luonnontuotteet \(metsakeskus.fi\)](https://metsakeskus.fi)
- Luonnontuotteissa on poikkeuksellisen paljon potentiaalia ja alaan kohdistuu runsaasti mielenkiintoa ja odotuksia.

Tulevaisuuskatseaus:
luonnontuotteet

Luonnontuotealan tulevaisuuskaatsaus pähkinänkuoressa:

- Elintarvikealalla on kasvavaa kiinnostusta luonnontuotealaan.
- Metsä- ja luonnontuotealan tiivis yhteistyö on hyödyllistä.
- Korkean jalostusasteen lopputuotteiden kysyntä kasvaa.
- Yrittäjien on osaltaan huolehdittava alan osaamisesta.
- Tukku toiminnalle on alalla kysyntää ja liiketoimintamahdollisuuksia.
- Luomuluonnontuotteiden viennissä on suuri potentiaali.
- Yritysten kannattaa hyödyntää Metsäkeskuksen luonnontuote- ja metsätietoa.

KSM-kysely

Millainen luonnontuoteyritys on?

- **Iso osa työllistää vain itsensä. (70% KMS-kysely)**
- Pieniä toiminimi yrityksiä.
- Yrittäjien tavoitteet itsensä täysiaikainen työllistäminen ja hallittu kasvu sekä vientimarkkinoille pääseminen.
- **Kasvuhalu yrityksillä oli kova (88 % KMS-kysely)**
- **Puolet aikoo monipuolistaa palvelutarjontaa 5 vuoden aikana.**
 - yhteistyö matkailualan ja metsä- ja luontopalveluyritysten kanssa sekä luonnontuotteisiin liittyvien palveluiden käynnistäminen ja lisääminen.

Kasvun esteet

- **Luomukeruualueiden vähäisyys**
- **Pieni yrityskoko sekä toimialan huono tunnettuus, mm. investoinnit**
- **Apua kansainvälisille markkinoille pääsemiseksi**
- **Toiminnan kausiluonteisuus**
- **Ammattitaitoisten työntekijöiden puute**

Tarve

- Yhteistyö muiden luonnontuote- ja matkailualan yritysten kanssa kiinnosti.
- Tarvetta oli myös lisääntyvälle yhteistyölle metsäpalveluja tarjoavien yritysten kanssa.
- Luonnontuotealan arvostusta kaivattiin, samoin myös metsä ja luonnontuotealan yhteistyön lisäämistä.

Erikoisluonnontuotteet

Voit lisätä alaotsikon

Pihkasta parempaa bisnestä?

Kuusenpihkan keruu soveltuu esimerkiksi päätehakkuuta odottavaan kuusikkoon.

SAMI KARPPIINEN, teksti ja kuvat

KUUSENPIHKA on iäkäinen lääkeaine, jonka on antibakteeristen ainesosien ansiosta uskottu nopeuttavan ihmisten haavojen ja vaivojen paranemista.

”Yleisimmin kuusenpihkaa käytetään erilaisissa voiteissa ja salvoissa. Esimerkiksi Venäjällä pihkaa käytetään sairaaloissa palohaavoihin”, kertoo Suomen metsäkeskuksen yritysneuvoja Marko Ämmälä.

Kuusenpihkalle povataan yhä suurempaa kysyntää. Suomesta löytyy useita kuusen pihkaa jatkojalostavia yrityksiä, mutta valutetun pihkan keruu on varsinkin harrastelijamaisista.

”Jalostajat eivät voi lähteä tekemään tuotetta täysillä, jos raaka-aineen saatavuus on epävarmalla pohjalla”, Kasvavaa liiketoimintaa luonnontuotteista -hanketta luotsaava Ämmälä sanoo.

Paljonko pihkaa erittyy?

Viime viikolla Lapualla viritettiin Ämmälän johdolla yksityisen

Fuengicon Oy valmistaa CE-merkittyä pihkavoidetta Donna Taponero tuotemerkillä. Pihka on Karela Arctic Oyn valmistama pihkavoidetta.

metsänomistajan kuusikkoon pihkan keräyksen kokeilualueita. ”Tavoitteena on noin sadan puun avulla tutkia, paljonko puusta on mahdollista saada pihkaa talteen. Samalla selvittämme, millaisia mahdollisuuksia työ tarjoaa metsänomistajalle.”

”Valutettua puhdasta pihkaa ei ole juuri saatavilla.”

Puu erittää pihkaa parhaiten, kun lämpötila kohoaa yli 14 asteen. Pohjois-Suomessa pihkan keruuseen perehtynyt Metsäkeskuksen Helena Pahlkala kertoo,

että kuution kokoisesta kuusesta on kasvukauden aikana saatu noin 200 grammaa pihkaa.

”Mitä järempi puu, sitä paremmin pihkaa tulee. Voisi ennakoita, että täällä etelämmässä pihkaa saataisiin enemmän, koska kasvukausikin on pitempi”, Pahlkala arvioi.

Valutetusta pihkasta pulaa Suomessa kuusenpihkaa jalostaa muun muassa perheyrittys Fuengicon Oy, jonka tuotteisiin kuuluvat Donna Taponero tuotemerkillä myytävät pihkatuotteet.

”Olemme käyttäneet pääasiassa puhdistamatonta, eli kuivana kerättyä pihkaa, sillä valutettua puhdasta pihkaa ei ole juuri saatavilla”, kertoo yrittäjä Juha Taponen.

Taposen mukaan kuivana kerätystä pihkasta voidaan hyödyntää vain noin 50 prosenttia puhdistusprosessin jälkeen, kun valutetussa pihkassa hyötysuhde on yli 90 prosenttia.

LUONNONTUOTE

Pihkassa valuu euroja

Kuusesta valutettavalla pihkalla voisi tienata kuusitukittolon päälle jopa 3 000 euroa hehtaarilta ennen päätehakkuuta.

Teksti Vesa Martikainen, kuvat Sami Karppinen ja Marko Ämmälä

Pihka on ikivanha parantoina hyödynnetty, pihkavainojen ja tulehduksien hoitoon. Ja 1900-luvun alkuun pihka oli jopa rakkain kerätty metsäkasvi, jota käytettiin lääkkeenä. Pihkan keruu on Suomessa vanhaa, mutta sen arvostus on lisääntynyt viime vuosina.

Nyt halutaankin lisätä puhtaan pihkan valmistusta, kertoo Metsäkeskuksen yritysneuvoja Marko Ämmälä.

– Pihkaa menee muun muassa kosmetikkatuotteisiin, ja yrityksiä on syntynyt kansainvälisesti. Ne hyödyntävät nyt omia metsiä ja säilyttävät puun arvonsa.

– Luonnontuotteita ei Suomessa voi olla toimiva, kaikille yhteiset raaka-ainelähteet. Helena Pahlkala kertoo, että pihkan keruu on Suomessa vanhaa, mutta sen arvostus on lisääntynyt viime vuosina.

– Pihka on ollut Suomessa vanhaa, mutta sen arvostus on lisääntynyt viime vuosina. Pihka on ollut Suomessa vanhaa, mutta sen arvostus on lisääntynyt viime vuosina.

100 miljoonan euron toimikauden, jolloin keruu on ollut vakaana vuosittain Japaniin.

Pihkan keruu pihkinäkuusesta Ensimmäinen kuusenpihkan keruu oli joulukuun pihkinäkuusesta. Sen jälkeen keruu on ollut jatkuvana aina maanantaijuna loppuun asti.

– Venäjältä tuleva pihka on vanhaa kalatruokkivaihtoa, joiden avulla on valmistettu ja kerätty pihkaa. Sama menetelmä oli myös Venäjällä Lapualla Eren-Pohjanmaalla viime kesänä, jolloin Annalla haikkien pilotta valutettiin pihkaa 120 tuhkasta tuotettiin alusta syyskuun loppuun.

– Kesäkuun puusta saadaan noin 150 grammaa pihkaa. Saannon vaihtelu on suuri, suurimmat puut tuottavat 300, jopa 400 grammaa pihkaa. Mitä isompi ja etelämpänä puu, sitä enemmän se tuottaa pihkaa.

– Pihkinäkuusesta kerätyllä pihkalla on mahdollista valmistaa pihkaa noin 3 000 euroa arvoista. Jos työ vie 6–8 päivää, niin voittoja jää noin puolet. Annalla yhtiö.

– Valutetun pihkan kuitteista on noin 20–40 euroa, joten pihkan keruun aloittaminen puolella hehtaarilla voisi olla noin 20 euroa, usealla viikollisella jopa 100 euroa. Joka

KUVI: Metsäkeskuksen yritysneuvoja Helena Pahlkala on kerännyt pihkaa Lapuan pihkinäkuusesta. Pihkaa on kerätty pihkinäkuusesta. Oikealla puolella on pihkan keruun välineitä. Kuvassa on pihkan keruun välineitä.

Luonnontuote 27/2020 | 53

yle Uutiset Areena

Uutiset Tuoreimmat Koronavirus Sää Kotimaa Ulkomaat Talous Poliiti

METSÄTALOUS

Eteläpohjalaisten kokeilu onnistui: kuusenpihkaa valutettiin koelalla 300 grammaa/puu – metsänomistajille kesän testit lupaavat lisätienestejä

Jos työmenetelmät saadaan kuntoon, pihkasta voi tulla metsänomistajille kannattavaa. Pihka on kysyttyä esimerkiksi kosmetiikkateollisuudessa.

Pihka. Millaiset markkinat?

- Markkinat kehittymässä, mutta kysyntä kasvamassa, saatavuus kehityksen este
- Kuusenpihkan valuttamisella hyvällä kohteella voi metsänomistaja saada jopa usean tuhannen euron lisätulon.
- Arvioitu työajanmenekki per hehtaari on n 6 – 8 työpäivää. Sisältää kohteen perustamisen, ylläpidon ja sadon korjuun.
- Kuusen aktiivisen pihkan hinta liikkuu n. 50 €/kg. Yksi järeä päätehakkuukypsä kuusipuu voi tuottaa pihkaa kasvukauden aikana jopa 400 - 500 grammaa. Keskimääräinen tuotos n **100** – 200 grammaa. Iso elinvoimainen puu tuottaa parhaiten.

Esimerkkilaskelma:

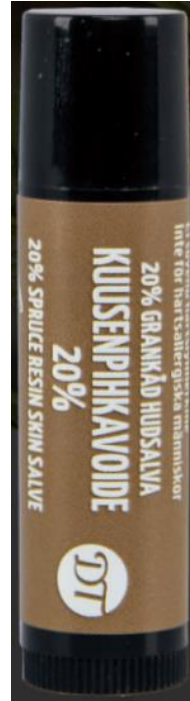
Tuotto: 400 puuta * 150 g/puu * 50 €/kg = 3000 €/ha

Työaika: 7 pv * 8 h/pv * 27 €/h = 1512 €

Mihin kuusenpihkaa käytetään?

- Kuusenpihkaa käytetään erilaisten ihovaurioiden hoidossa.
- Luonnonkosmetiikan valmistajat käyttävät kuusenpihkaa erilaisiin voiteisiin.
- Kuusenpihkaa on perinteisesti käytetty hoitokeinona palovammoihin, paiseisiin ja erilaisiin ihottumiin, hyönteisten puremiin tai ihoinfektioihin.
- Nopeuttaa haavojen paranemista ja rauhoittaa ärsytystä
- Ei havaittu varsinaisia haittavaikutuksia

Männyn kuori

- Kauhavan yhteismetsä
- Luomu-sertifioidut metsät
- Yhteistyö jatkunut ja määrät kasvaneet.
- Jopa 50 prosentin arvonnousu kuitupuulle.

Harvinainen puukauppa: Ostaja halusi pelkät kuoret 250 kuution puuerästä

Luontaistuoteyhtiö Eevia Health on kiinnostunut ostamaan elintarvikelaatuista luomusertifioitua männyn kuorta. Koe-erä ostettiin Kauhavan yhteismetsältä.

 Jaa

 Kuuntele

Eevia Health on pakastanut männynkuoren, jotta se ei pilaannu. Laadun on oltava ensiluokkaista, kertoo yhtiön teknologiajohtaja Petri Lackman. Kuva: Johannes Tervo

Metsäkeskus

Kuusenkerkkä

Pyöreälehtikihokki

- Jo 1970-luvulta lähtien
- Kesällä 2020 yhteensä 911kg
- Poimijapalkkio alkaen 48€

Pyöreälehtikihokki

12 ASEMALLA
VASTAANÖTETTIIN 911KG

PÖIMIJOITA 100

ENSIKERTAA KERÄSI
24 PÖIMIJAA

ESIM. KIIMINGISSÄ JA YLIKIIMINGISSÄ
VASTAANÖTETTIIN YLI 300KG

UUSIA VASTAANÖTTÖASEMIA
PUDASJÄRVELLÄ JA SIKALATVALLA

Suopursu

- Uusi verso katkaistaan oksasaksilla
- Kesällä 2020: 1400kg
- Poimijapalkkio alkaen 8€/kg

Suopursu

maksettiin 11 700€
poimijapalkkioita

Ostaskohan
ensi vuodelle
uudet
oksasakset?

POIMITTIIN
YHTEENSÄ
1400KG

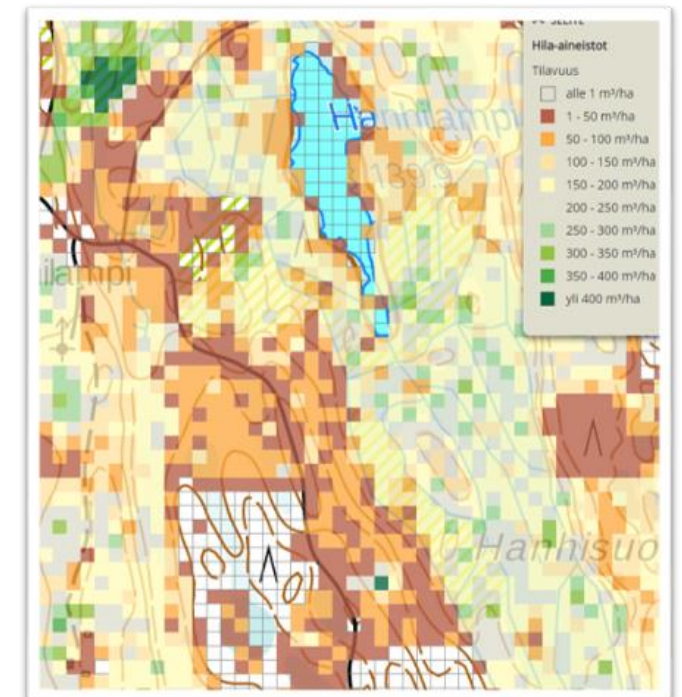
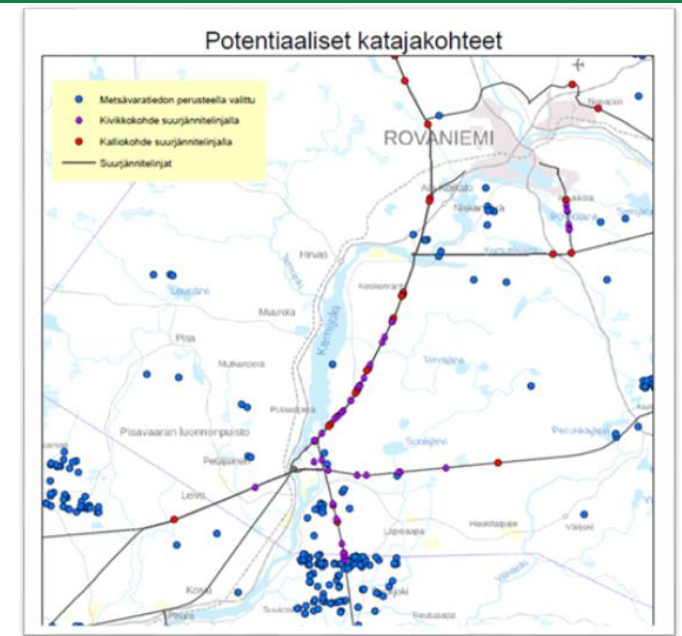
Metsä- ja paikkatiedon sekä karttapalvelujen hyödyntäminen luonnontuotteiden talteenotossa

Voit lisätä alaotsikon

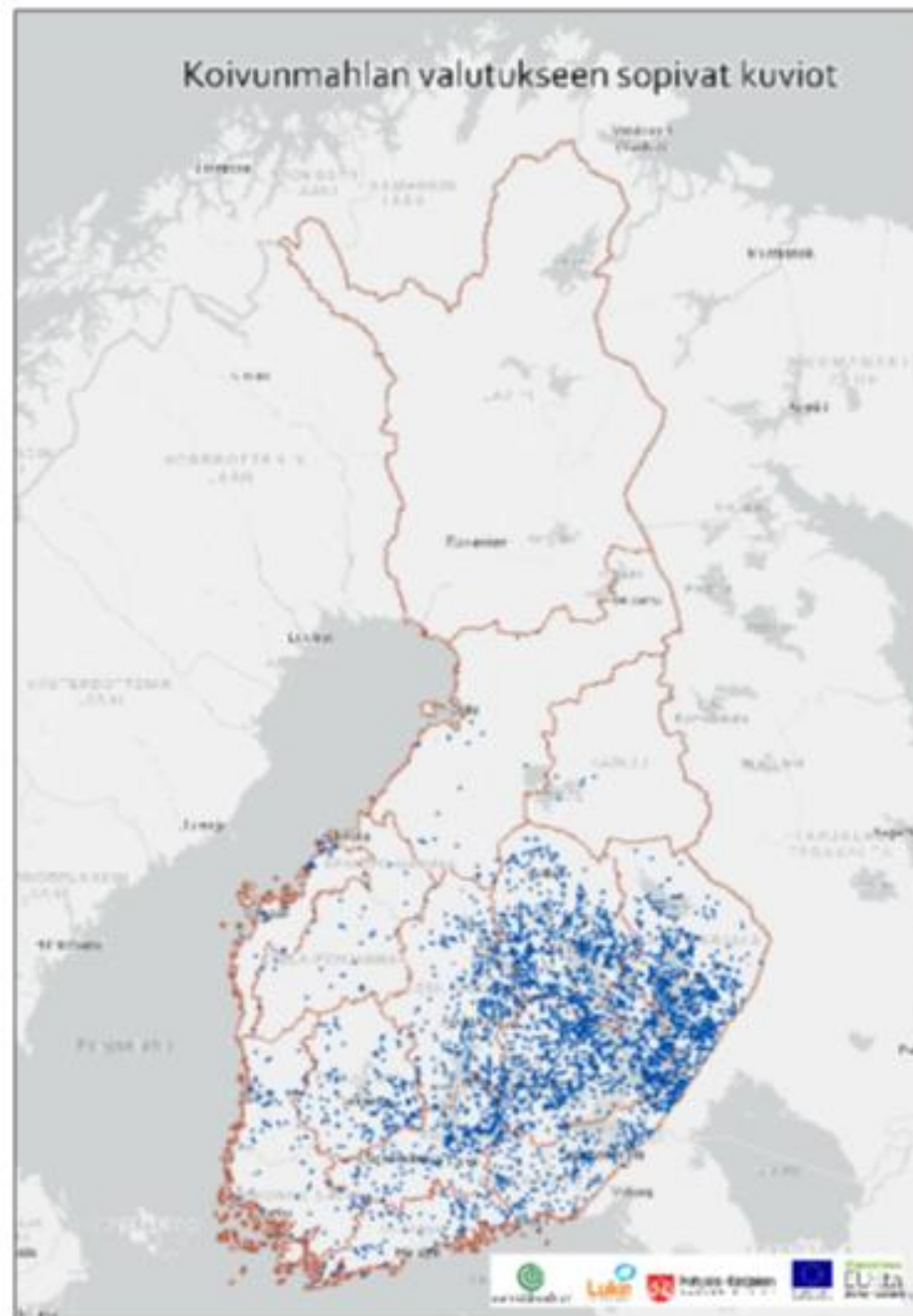
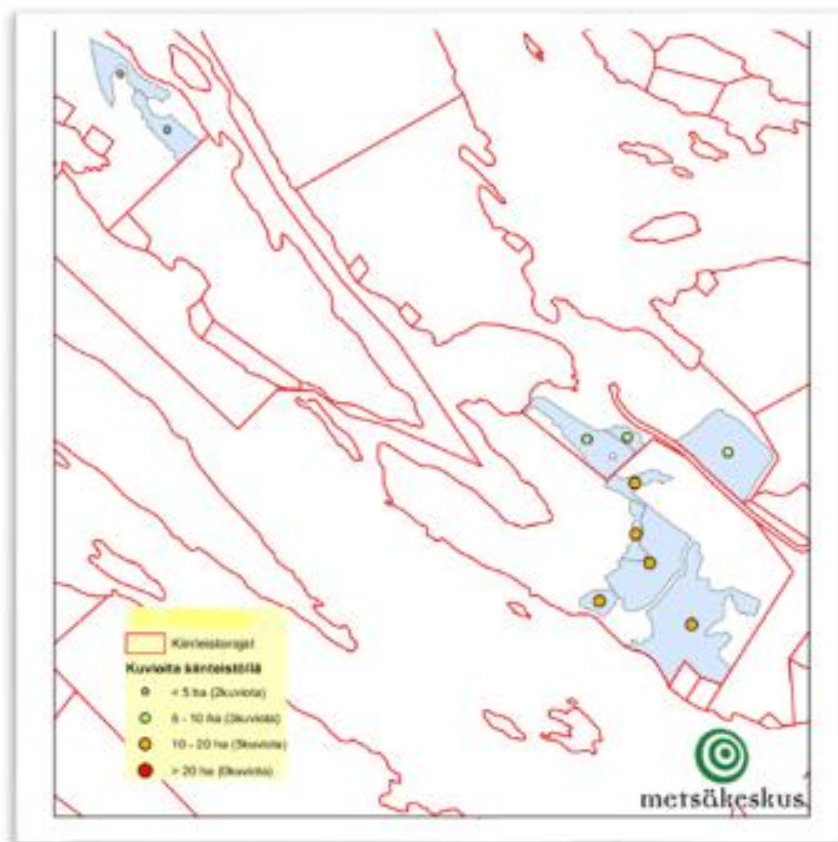
Metsäkeskuksen palvelut esim.

- Yrityskohtaisia paikkatietohakuja esim. tuhkalannoitusyritykselle
- Kehitetty myös avoimia karttapalveluita yritysten käyttöön ja yritystoiminnan suunnittelun tueksi.

Muita käyttötapauksia

- Mahlakohteet yrityskäyttöön (keskittymät)

Luonnontuotteet

Luonnontuote

Kunta

Maakunta

Alueellinen metsäohjelma

Kaikki

Kaikki

Kaikki

Kaikki

Luonnontuote Maakunta > Kunta	Koivunmahlan keruukohde			Kuusenkerkän keruukohde			Lakkakäävän viljelykohde		
	Pinta-ala (ha)	Kuvioita (kpl)	Vuosituotosarvio (kg/l)	Pinta-ala (ha)	Kuvioita (kpl)	Vuosituotosarvio (kg/l)	Pinta-ala (ha)	Kuvioita (kpl)	Vuosituotosarvio (kg/l)
01 Uusimaa	1 045,80	462	37 013 136	4 396,60	1 248	2 747 525	8 668,30	4 648	
02 Varsinais-Suomi	223,70	94	7 366 124	3 504,80	1 244	2 522 914	4 298,00	2 368	
04 Satakunta	323,80	133	11 405 711	4 327,20	1 484	2 921 785	6 396,70	3 464	
05 Kanta-Häme	419,60	158	13 792 825	5 043,20	1 663	3 592 085	6 468,90	3 422	
06 Pirkanmaa	918,30	340	30 505 623	11 852,40	4 150	8 906 929	12 085,50	6 367	
07 Päijät-Häme	1 128,10	436	36 430 220	6 428,00	2 107	4 631 052	4 217,00	2 279	
08 Kymenlaakso	433,10	180	15 586 932	2 614,00	928	1 844 411	2 900,60	1 690	
09 Etelä-Karjala	1 215,10	562	42 793 142	3 915,00	1 466	2 833 026	2 639,30	1 539	
10 Etelä-Savo	3 985,20	1 735	133 918 117	15 983,00	5 941	11 811 551	5 343,30	3 100	
11 Pohjois-Savo	3 877,00	1 567	129 647 343	22 865,50	8 288	18 369 267	14 543,70	7 100	
12 Pohjois-Karjala	4 499,20	1 922	158 595 060	16 616,30	6 026	12 655 420	8 625,00	4 406	
13 Keski-Suomi	2 583,90	1 026	86 301 037	16 493,00	5 734	12 103 475	9 039,70	4 547	
14 Etelä-Pohjanmaa	198,40	80	6 989 450	4 785,20	1 874	3 629 396	2 780,60	1 592	
15 Pohjanmaa	176,70	71	6 720 277	3 272,40	1 080	2 192 021	4 521,20	2 457	
16 Keski-Pohjanmaa	67,20	26	2 315 603	1 001,80	369	732 161	948,50	516	
17 Pohjois-Pohjanmaa	345,50	140	13 392 079	12 500,80	3 638	9 843 683	4 206,10	1 989	
18 Kainuu	149,00	57	5 651 399	5 697,10	1 827	4 375 880	3 228,30	1 714	
19 Lappi	104,30	39	4 444 321	4 620,30	1 246	3 833 666	1 621,60	810	
Yhteensä	21 693,90	9 028	742 868 399	145 916,60	50 313	109 546 247	102 532,30	54 008	

<https://www.metsakeskus.fi/fi/avoim-metsa-ja-luontotieto/metsatietoaineistot/metsien-kayttomahdollisuudet#anchor-luonnontuotetiet-aa-metsanomistajille-ja-yrittajille>

? Huom!

Kuusenkerkän keruupotentiaali Ranualla

ULKOINEN - Metsävarat

Luonnontuotteet ^

Luonnontuotetaulukko

Pinta-ala kartalla

Vuosituotos kartalla

Päivitimme raporttien ulkoasun Käy kiertueella, niin näytämme sinulle, miten voit liikkua. Aloita esittely

Luonnontuotteet

Luonnontuote: Kuusenkerkän keruukohde

Kunta: 683 Ranua

Luonnontuote	Kuusenkerkän keruukohde		
Maakunta > Kunta	Pinta-ala (ha)	Kuvioita (kpl)	Vuosituotosarvio (kg/l)
☐ 19 Lappi	379,90	94	339 279
683 Ranua	379,90	94	339 279
Yhteensä	379,90	94	339 279

Kuusenkerkän keruupotentiaali kartalla

Luonnontuotteiden vuosituotosarvio

Luonnontuote

Kuusenkerkän keruukohta

Kunta

Kaikki

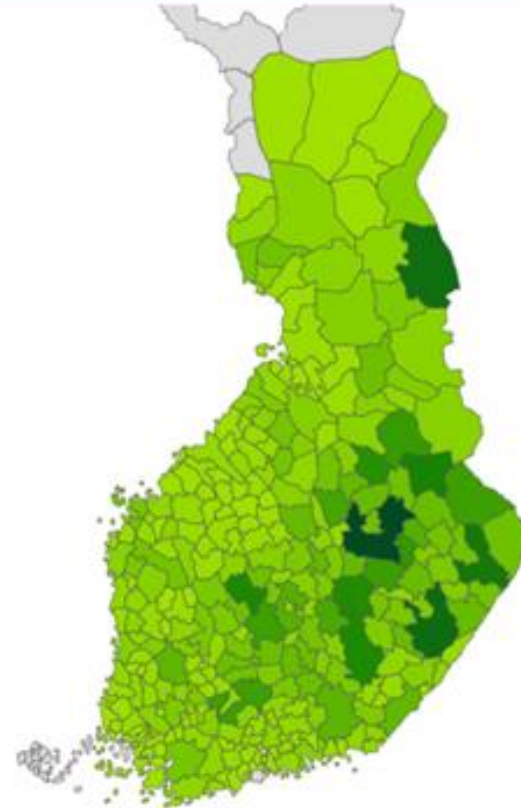
Maakunta

Kaikki

Alueellinen metsäohjelma

Kaikki

108 196 282
kg / l

? Huom!

Maakunta- ja kuntajako / © Maanmittauslaitos, 2021

Raportin näivämäärä

Kiitos mielenkiinnosta!